

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/58/2016
Identifikačné číslo spisu: 6015200903
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6015200903.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: R. N., bytom E. č. X/XXXX, R. R., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ulica 29. augusta 8-10, Bratislava, o starobný dôchodok, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. februára 2016, č.k. 20Sd/204/2015-50, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. februára 2016, č.k. 20Sd/204/2015-50, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1.

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) rozhodnutie odporkyne z 20. mája 2015, č. XXX XXX XXXX 0, v zmysle ktorého navrhovateľke od 30. júna 1997 naďalej patrí starobný dôchodok v sume 4 334,- Sk mesačne. Odporkyňa tak rozhodla podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a podľa § 22 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) a podľa čl. 48 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a členov ich rodín pohybujúcich sa v rámci spoločenstva.

O náhrade trov konania rozhodol tak, že navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal, lebo nemala úspech.

Preskúmaním zákonnosti postupu a rozhodnutia podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku krajský súd zistil, že v období od 16. mája 1978 do 6. mája 1993 bola navrhovateľka zamestnaná u zamestnávateľa H. a súčasne bola súběžne zamestnaná v období od 7. mája 1991 do 12. mája 1993 u zamestnávateľa Q. v zahraničí D. 8. Podľa evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia z

30. novembra 1993 u zamestnávateľa H. v roku 1991 získala hrubý zárobok v sume 15 423,- Sk, v roku 1992 hrubý zárobok v sume 1 683,- Sk a v roku 1993 nezískala žiadny zárobok, nakoľko v dobe od 7. mája 1991 do 6. mája 1993 čerpala neplatené voľno. V súlade s článkom 16 ods. 2 Správnej dohody medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení a článku 20 ods. 2 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení sa celá doba poistenia a vymeriavacie základy, ktoré získala na území Českej a Slovenskej federatívnej republiky do 31. decembra 1992, považujú za doby poistenia získané podľa právnych predpisov SR, pretože k 31. decembru 1992 mala trvalý pobyt na území Slovenskej republiky. Na podklade uvedených skutočností bolo sporné obdobie zhodnotené nasledovne: od 1. januára 1991 do 31. decembra 1991 hrubý zárobok v sume 61 330,- Sk, od 1. januára 1992 do 31. decembra 1992 hrubý zárobok v sume 64 173,- Sk, náhradná doba 8 dní. Za dobu od 1. januára 1993 do 12. mája 1993 nebol zhodnotený žiadny zárobok, pretože v uvedenom období získala zárobok len podľa právnych predpisov Českej republiky. Z uvedeného vyplýva, že sporné obdobie od 7. mája 1991 do 12. mája 1993 bolo pre starobný dôchodok zhodnotené v plnom rozsahu. Po správnom zhodnotení obdobia dôchodkového poistenia od 1. januára 1993 do 6. mája 1993 pod znakom „A“ od 7. mája 1993 do 12. mája 1993 pod znakom „J“ po vylúčení náhradných dôb v kalendárnom roku 1992 a po správnom zhodnotení náhradných dôb v roku 1991 v rozsahu 8 dní, po zhodnotení obdobia od 8. januára 1963 do 19. novembra 1967, od 25. februára 1975 do 12. septembra 1980, ako doby zamestnania, ktorá bola pôvodne hodnotená ako doby starostlivosti o dieťa, sa suma starobného dôchodku nezmenila. Uvedené skutočnosti vyplývajú z osobného listu dôchodkového zabezpečenia, ktorý je prílohou rozhodnutia. Pretože uvedené skutočnosti nemali vplyv na výšku priemerného mesačného zárobku (po úprave naďalej 3 696,- Sk) a ani na rozhodujúcu dobu zamestnania (naďalej 35 rokov), starobný dôchodok patrí v nezmenenej výške.

Krajský súd poznamenal, že novo vydané rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X -

I. a II. z 18. novembra 2014 a rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X z 15. apríla 2015, ktorými bol starobný dôchodok zvýšený, zostávajú naďalej v platnosti. Starobný dôchodok patrí od 1. januára 2015 v sume 378,20 eur mesačne.

Záverom krajský súd konštatoval, že napadnutým rozhodnutím bola výška starobného dôchodku vypočítaná v súlade s príslušnými právnymi predpismi a preto ako vecne správne potvrdil. Navrhovateľka nepredložila súdu právne relevantný dôkaz o vecnej nesprávnosti a prípadnej nezákonnosti uvedeného rozhodnutia. Námietky navrhovateľky uvedené v podanom opravnom prostriedku sú právne irelevantné, ktoré nemajú vplyv na zákonnosť a vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia.

2.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka odvolanie namietajúc jeho nezákonnosť. Poukázala na postup odporkyne v konaní o nároku na jej starobný dôchodok. S postupom pri rozhodovaní o výške starobného dôchodku nesúhlasí aj z toho dôvodu, že nebolo rozhodnuté na základe listinného dokladu, ktorý predložila krajskému súdu na pojednávaní dňa 14. januára 2015. Konkrétne sa týka dôkazu z D.. Ďalej žiadala, aby jej bol ustanovený advokát, právny zástupca, aby bol s celou záležitosťou oboznámený ombudsman, pretože boli porušené jej ľudské práva. Chce byť prítomná a informovaná pri vyšetrovaní celého prípadu, lebo na to má právo.

3.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľky nevyjadřila.

4.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 2 SSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP a § 492 ods. 2 SSP), dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre potvrdenie alebo pre zmenu rozsudku súdu prvého stupňa.

Podľa § 491 ods. 1, 2 zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

Podľa § 492 ods. 2 SSP odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Odvolací súd z obsahu krajského súdu zistil, že konanie podľa § 250l a nasl. OSP sa začalo dňa 16. júla 2015 doručením návrhu na preskúmanie rozhodnutia odporkyne z 20. mája 2015, č. XXX XXX XXXX 0. Prílohou návrhu boli listiny, a to: rozhodnutie, ktoré navrhovateľka žiadala súdom preskúmať, korešpondencia s pracovníčkou odporkyne z 24. marca 2015, správa Českej správy sociálneho zabezpečenia z 11. februára 2014 o dobe poistenia na území Českej republiky, evidenčné listy dôchodkového zabezpečenia, rozsudok krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 20Sd/119/2014-45 zo 14. januára 2015 (strana 1-46 súdneho spisu, poznámka odvolacieho súdu). Na strane 47 je založené potvrdenie elektronickej podateľne krajského súdu o prijatí návrhu na začatie konania dňa 16. júla 2015 o 15 hodine a 24 minúte, na strane 48 potvrdenie o lustrácii. Ďalej nasleduje zápisnica o pojednávaní na strane 49 a rozsudok na strane 50-52 spisu. Za rozsudkom nasleduje odvolanie proti trom rozsudkom krajského súdu č.k. 20Sd/50/2016-19, č.k. 20Sd/157/2015-42 a č.k. 20Sd/204/2015-50, všetky tri zo 17. februára 2016.

Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb (§ 1 OSP).

Podľa § 250l ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Z procesného hľadiska je súd povinný svojou činnosťou zabezpečiť výkon spravodlivosti tak, aby nedošlo k jej odopretiu. Je teda povinný zabezpečiť výkon spravodlivosti aspoň v rozsahu zabezpečenia ústavných práv (čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky). Nezabezpečenie práva na spravodlivý súdny proces by v konečnom dôsledku znamenalo nielen porušenie ústavy, ale aj porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná.

Ak súd nariadi na prejednanie veci pojednávanie, predvolá všetkých účastníkov a tiež tých, ktorých prítomnosť je potrebná. Predvolanie na súd sa vykonáva spravidla písomne. Ak sa predvolanie doručuje, musí sa účastníkom doručiť tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať.

Krajský súd sa vyššie uvedenými procesnými zásadami súdneho konania náležite neriadil. V súdnom spise krajského súdu absentuje určenie termínu pojednávania a predvolanie účastníkov na pojednávanie,

ktoré sa konalo dňa 17. februára 2016. Z uvedeného dôvodu nebolo možné overiť ani správnosť konštatovania, že bola zachovaná 5-dňová lehota (§ 115 ods. 2 OSP) na prípravu na pojednávanie.

Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonávanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie. Z tohto pohľadu nemožno považovať doterajšie konanie za spravodlivé v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy SR ako aj v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Z vykonaného dokazovania krajským súdom nemožno bezpečne ustáliť odvolacie dôvody proti preskúmanému rozhodnutiu správneho orgánu. Z obsahu argumentácie je zrejmé, že poberateľka starobného dôchodku nesúhlasí so samotnou sumou starobného dôchodku, ktorú jej vypláca Sociálna poisťovňa.

Odvolací súd zo zápisnice z pojednávania zistil, že navrhovateľka na pojednávaní krajskému súdu oznámila, že v inom konaní vedenom na Okresnom súde vo Zvolene sa súde o BSM, kde jej bol pridelený advokát z Centra právnej pomoci.

S vyššie uvedeným vyjadrením navrhovateľky sa krajský súd náležite nezaoberal. Neskúmal, či sú splnené všetky podmienky na konanie o opravnom prostriedku proti neprávoplatnému rozhodnutiu správneho orgánu. Krajský súd pochybil, keď po oznámení o právnom zastúpení v inom súdnom konaní v priamej spojitosti s predmetom konania a z opravného prostriedku proti neprávoplatnému rozhodnutiu odporkyne aj vzhľadom na opakujúce sa odvolacie dôvody náležite neskúmal, či je potreba ochrany záujmov navrhovateľky aj s predmetom konania podľa §250l a nasl. OSP.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 a s § 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 OSP a § 492 ods. 2 SSP.

V ďalšom konaní bude povinnosťou prvostupňového súdu opätovne dôsledne preskúmať postupom podľa tretej hlavy piatej časti OSP zákonnosť postupu a rozhodnutia odporkyne, zabezpečiť výkon spravodlivosti tak, aby nedošlo k odopretiu podľa § 30 OSP, zrozumiteľne sa vysporiadať s dôvodmi nesúhlasu navrhovateľky s preskúmaným rozhodnutím, znovu o nej po doplnení dokazovania rozhodnúť a svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodniť.

V novom rozhodnutí rozhodne krajský súd zároveň aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej OSP a § 492 ods. 1 SSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.